

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIP-475/11-P

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola T. G. Masaryka Sušice, Dr. E. Beneše 129, okres Klatovy, příspěvková organizace
Sídlo:	Dr. E. Beneše 129, 342 01 Sušice III
IČ:	60 610 336
Identifikátor:	600 068 790
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	PaedDr. Richardem Smolou, ředitelem školy
Zřizovatel:	Město Sušice, náměstí Svobody 138/I, 342 01 Sušice
Místo inspekční činnosti:	Dr. E. Beneše 129 a Nuželická 60 Sušice
Termín inspekční činnosti:	24. – 25. května 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (dále škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Po organizační stránce se škola vnitřně člení na základní školu (dále ZŠ), základní školu praktickou (dále ZŠP) a základní školu speciální (dále ZŠS). K termínu inspekce se v celém subjektu vzdělávalo celkem 355 žáků, z toho 310 žáků v ZŠ, 37 žáků s lehkým mentálním postižením v ZŠP a 8 žáků se středně těžkým mentálním postižením v ZŠS. Stanovená celková kapacita 525 žáků tím byla naplněna přibližně z 68 %. Vzdělávání je poskytováno ve dvou nedaleko od sebe situovaných budovách: v původní budově školy na adrese Dr. E. Beneše 129 se nachází ředitelství celé organizace a všechny třídy ZŠ, v budově Nuželická 60, která se stala součástí Základní školy T. G. Masaryka od 1. 1. 2008, jsou umístěny čtyři třídy ZŠP a jedna třída ZŠS. K oběma budovám přiléhá pozemek a u hlavní budovy školy bylo vybudováno víceúčelové sportovní hřiště a šedesátimetrová běžecká dráha zakončená bezpečným doskočištěm.

O výuku ve třídě ZŠS se dělí rovným dílem třídní učitelka spolu s vedoucí učitelkou ZŠP a ZŠS. Zároveň je ve vyučování zajištěna přítomnost druhého pedagoga – vychovatelky, která se podílí na realizaci podpůrných opatření a podle pokynů učitelek zajišťuje individuální pomoc žákům. Všichni pedagogičtí pracovníci ZŠS splňují požadavky odborné kvalifikace.

V ZŠS se v letošním školním roce vzdělávali žáci 1. a 7. ročníku podle Školního vzdělávacího programu pro vzdělávání žáků v základní škole speciální „Škola pro dítě“. Ve zbývajících ročnících (5., 8. a 10.) probíhala výuka podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy.

V posledních třech letech prošla budova v Nuželické ulici částečnou modernizací školních prostor a materiálního vybavení. Byla provedena rekonstrukce osvětlení, schodiště, toalet, a školní družiny. Nákup mobilní schodišťové plošiny („schodolezu“) financovaný z projektu Nadace ČEZ umožnil bezbariérový přístup pro imobilní žáky. Prostory školy byly prosvětleny novou výmalbou a nátěry dveří. Byla opravena šatna a provedena výměna podlahové krytiny v učebnách. Do dvou tříd (ZŠS a ZŠP) byla zavedena voda. Zlepšilo se vybavení učebnicemi. Byly opraveny počítače, pořízen nový server a jedna interaktivní tabule, došlo k dovybavení dalšími výukovými programy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

ZŠS se specializuje na vzdělávání žáků se zdravotním postižením. Na základě doporučení školského poradenského zařízení přijímá žáky s diagnostikovaným středně těžkým a těžkým mentálním postižením. Přijímání žáků probíhá v souladu s platnou legislativou. Pracovníci školy usilují o vytváření takových podmínek, aby žáci získali pocit jistoty, bezpečí a důvěry. Pozitivním přístupem a motivujícím hodnocením napomáhají budovat u zdravotně postižených žáků tolik potřebnou sebedůvěru a kladné sebeuvědomění, podporují jejich samostatnost a nezávislost. Těžištěm pedagogického působení v ZŠS je výchova harmonicky rozvinutého jednotlivce s maximálním zohledněním jeho individuálních možností, schopností a potřeb. Důraz je kladen na utváření pozitivních vztahů mezi žáky navzájem i mezi žáky a pedagogy, což podporuje dobrou pracovní atmosféru ve škole a napomáhá začlenění handicapovaných žáků do běžného života.

Ve třídě se učí žáci pracovat pod vedením učitele nebo vychovatele, ale i samostatně nebo ve skupině. Důraz je kladen více na praktické dovednosti a návyky (sociální učení), než na získávání teoretických znalostí. Obsah výchovně vzdělávacího procesu navazuje na žákovy předchozí zkušenosti a dovednosti, které využívá a dále rozvíjí při výuce. Výsledky vzdělávání jednotlivých žáků jsou s ohledem na rozsah a míru postižení posuzovány vždy důsledně individuálně s ohledem na jejich osobní pokrok. Pozitivním výsledkem je např. úspěšná adaptace žáků na školní prostředí, dosažení větší míry samostatnosti a soběstačnosti, snaha o dorozumění se s okolím, rozvoj motoriky, pohybových dovedností, tvořivosti, osvojení si a upevnění hygienických návyků apod. Po ukončení ZŠS se mohou její absolventi dále vzdělávat v Odborném učilišti a Praktické škole Plzeň nebo se stát klienty Denního stacionáře Klíček v Sušici.

Škola prezentuje svoji činnost a informace pro rodiče i veřejnost na přehledných webových stránkách. Vzdělávací nabídka odpovídá zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Je vytvořen kvalitně zpracovaný školní vzdělávací program (dále jen ŠVP), který zohledňuje vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením. Cílem je poskytovat vzdělávání zaměřené na znalosti a dovednosti uplatnitelné v běžném životě, rozvíjet komunikační dovednosti žáků v mateřském jazyce, v sociálních vztazích, v informačních a komunikačních technologiích. Využití disponibilních hodin je promyšlené a odpovídá zaměření ŠVP. V učebním plánu byla na prvním stupni využita disponibilní časová dotace k posílení předmětu Tělesná výchova a k vytvoření nového předmětu Smyslová výchova (v 1. a 2. ročníku). Na druhém stupni byla disponibilními hodinami podpořena Informatika, Tělesná výchova, Pracovní výchova a Psaní. Z průřezových témat si škola zvolila Osobnostní a sociální výchovu, Výchovu demokratického občana, Multikulturní výchovu a Environmentální výchovu.

Školní poradenství je poskytováno na standardní úrovni a je zajišťováno pro celý subjekt (ZŠ, ZŠP a ZŠS) celkem třemi výchovnými poradkyněmi a dvěma metodičkami prevence rizikového chování žáků. Všechny splňují požadavky odborné kvalifikace. Z toho je pro žáky ZŠS a ZŠP stanovena jedna výchovná poradkyně a jedna metodička prevence, které zabezpečují poradenství pro třídy v Nuželické ulici. Pracují podle plánu práce a při jeho naplňování úzce spolupracují s třídními učiteli jednotlivých tříd i mezi sebou navzájem. Výchovná poradkyně vede evidenci zdravotně postižených žáků, v součinnosti s poradenskými zařízeními zajišťuje diagnostiku jejich potřeb. Pomáhá vycházejícím žákům a jejich zákonným zástupcům s volbou další vzdělávací cesty s ohledem na zdravotní stav, individuální dispozice a zájem žáků. Vzhledem k tomu, že se projevy rizikového chování u žáků ZŠS vyskytují pouze ojediněle, je oblast prevence zaměřena především na výchovu ke zdravému životnímu stylu, budování pozitivních mezilidských vztahů a varování před možným zneužitím cizími osobami. ZŠS se snaží pro žáky vytvářet bezpečné prostředí, což dokládá skutečnost, že se v uplynulých třech letech vyskytl pouze jeden úraz.

Organizace vzdělávání v době konání inspekce vycházela z personálních a materiálních podmínek školy a korespondovala s platnými právními předpisy. Metody a formy práce sledované v hospitovaných hodinách přispívaly k rozvíjení klíčových kompetencí žáků s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti. V rámci výuky byla žákům poskytována speciálně pedagogická podpora ze strany učitelek i vychovatelky. Souběžné působení dvou pedagogů ve třídě umožňovalo náležitou diferenciaci vzdělávacího procesu a individuální práci s jednotlivými žáky. Ve výuce bylo využíváno dostatečné množství názorných učebních pomůcek i pracovních materiálů (puzzle, kostky, hodiny, karty s čísly, obrázky, pracovní listy), což mělo kladný vliv na pestrost výuky a udržení zájmu žáků o práci. Motivace žáků byla průběžně navozována také vhodnými

a promyšlenými postupy učitelek, které v hodinách efektivně střídaly různé metody a formy, využívaly zapojení pohybově smyslové složky poznávání, zařazovaly práci se speciálními výukovými programy na počítači. Úkoly byly zadávány v návaznosti na předchozí znalosti a podle aktuálních schopností žáků, byly dodržovány zásady psychohygieny, v případě únavy měli žáci možnost relaxace či odpočinku. Učebna vyhovuje svým uspořádáním a vybavením potřebám žáků, estetiku prostředí dotvářejí zdařilé výtvarné práce, žáci mají k dispozici relaxační koutek a počítač s výukovými programy. K alternativní komunikaci s nemluvíci žáky jsou využívány piktogramy.

Žáci speciální třídy se v rámci budování sociálních vztahů zúčastňují téměř všech akcí školy - např. Třídní den, Den tvořivosti, advent, maškarní karneval, vánoční besídky, ale i besedy s hosty, divadelní a filmová představení, exkurze, výstavy atd. Celodenní aktivita Třídní den se koná přibližně osmkrát ročně. Cílem je probudit zájem o dění kolem sebe, náměty navazují na zájem, možnosti a schopnosti žáků, využívají významné dny a ukazují žákům možnosti trávení volného času. Dvakrát do roka se konají Dny tvořivosti, které se realizují ve 3 – 4 hodinových blocích. Žáci si mohou vybírat z několika druhů tvořivých rukodělných aktivit a učit se tvořivě pracovat s různými druhy materiálů.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitel školy byl jmenován na základě výsledků konkurzního řízení s účinností od 1. 8. 2007. Splňuje zákonné předpoklady pro výkon funkce. Aktivně se zúčastňuje vzdělávacích akcí určených vedoucím pracovníkům škol a školských zařízení. Má nepřetržitou jedenadvacetiletou praxi s vedením školy, což se pozitivně odráží ve stávající úrovni řízení. Povinnou dokumentaci vede věcně a obsahově správně podle požadavků školského zákona. Preferuje demokratický styl řízení, a tím napomáhá vytvářet příznivé pracovní klima. Účelným delegováním kompetencí umožňuje bezproblémový chod školy. S pedagogickou radou projednává všechny podstatné záležitosti týkající se vzdělávání. Promyšlená kontrolní a hospitační činnost je cíleně zaměřená a je plánována i realizována ve spolupráci se zástupkyní ředitele. Dlouhodobé i krátkodobé plánování má požadovanou úroveň a postihuje všechny oblasti chodu školy. Koncepce je zaměřena na rozvoj školy ve všech směrech a také na zajištění optimální podpory žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Kvalitně zpracované vlastní hodnocení školy postihuje všechny oblasti školy a obsahuje konkretizaci silných i slabých stránek. Nastavený vnitřní i vnější informační systém koresponduje s podmínkami školy a je dostatečně účinný.

ZŠS má vynikající personální podmínky. Plně odborně kvalifikovaný pedagogický sbor je dlouhodobě stabilní. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které svým obsahem a zaměřením odpovídá potřebám souvisejícím s realizací školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP). Učitelé absolvovali potřebné kurzy zaměřené na tyto oblasti: speciální pedagogika, poruchy autistického spektra, alternativní a augmentativní komunikace, alternativní způsoby výuky žáků s mentálním postižením, umění jednat s problematickými jedinci, genetická metoda čtení, jóga, pohybové hry proti agresivitě, rizika trestů (s podtitulem „Co namísto nich?“), keramika, kašírování apod. Mezi pedagogy dochází také k výměně zkušeností prostřednictvím vzájemných hospitací, což napomáhá zvyšovat kvalitu výuky. Odborná erudovanost vyučujících se kladně projevila v hospitovaném vyučování.

Velmi dobré materiální podmínky umožňují vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a naplňování ŠVP. Žáci mohou kromě kmenové učebny využívat školní dílnu, kuchyňku, pozemek a počítačovou učebnu vybavenou 7 počítači.

Velmi důležitým partnerem školy jsou zákonní zástupci žáků, většina z nich velmi dobře spolupracuje se školou. Učitelé s nimi mají zajištěn téměř každodenní kontakt při předávání žáků a tímto neformálním způsobem je neustále aktualizován přenos informací. Konají se pravidelné třídní schůzky, konzultace s pedagogy a dny otevřených dveří, rodiče se mohou po domluvě zúčastnit vyučování i řady školních akcí (vánoční besídka, karneval, Den dětí, besedy). Velmi dobrá obeznámenost pedagogického sboru s individuálními potřebami, specifiky, zdravotním stavem a rodinným zázemím jednotlivých žáků umožňuje efektivnější přípravu, organizaci a individualizaci vzdělávacího procesu. Žáci speciální třídy navštěvují akce pořádané muzeem, městskou knihovnou, městským kulturním střediskem, hasiči a ostatními základními školami. ZŠS dále spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Plzni, Policií ČR a Odborem sociálních věcí Městského úřadu Sušice, zejména při řešení záškoláctví a nedostatečné péče o dítě. Dlouhodobě dobrá je spolupráce se zřizovatelem, který zabezpečuje prostředky materiálního vybavení. Školská rada je ustavena a pracuje podle zákonných ustanovení. Celá škola má navázané dlouhodobé partnerství se státní školou Grundschule Arnbruck v Německu.

Vedení se snaží zlepšovat finanční situaci školy hledáním dalších zdrojů. Zapojuje se do rozvojových programů vyhlášených MŠMT (např. v oblasti odměňování pedagogických i nepedagogických pracovníků, dotace „Hustota a specifika“, školní potřeby pro žáky 1. ročníků, vybavení škol kompenzačními a rehabilitačními pomůckami pro žáky se zdravotním postižením) a dalších projektů. Je schválen projekt EU - peníze školám, zaměřený na podporu rozvoje finanční, čtenářské a informační gramotnosti. Škola bude dovybavena výpočetní technikou a pracuje se na vytvoření digitálních učebních materiálů. Další finanční prostředky jsou získávány prostřednictvím grantů města Sušice, projektů Nadace ČEZ a sponzoringu. Z mezinárodního grantu Smart Board (AV – Media) bylo pořízena interaktivní tabule.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost základní školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Kvalitně zpracovaný školní vzdělávací program vychází z reálných podmínek školy a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální.

Ředitel školy má dlouholetou zkušenost v oblasti řízení. Je aktivní a úspěšný v získávání finančních prostředků z různých zdrojů (rozvojových programů, projektů, grantů, sponzorských darů), a tím se mu daří postupně zlepšovat materiální podmínky školy. Přidělené finanční prostředky vynakládá efektivně. Funkční plánování a dobře nastavený kontrolní systém umožňují bezproblémový chod školy. Demokratický styl vedení školy a dobrá spolupráce se zákonnými zástupci žáků podporují vytváření pozitivního klimatu ve škole.

Pozitivem je plně odborně kvalifikovaný kolektiv pedagogických pracovníků, který se dále průběžně vzdělává. Při výuce důsledně využívaný diferencovaný přístup zohledňuje individuální možnosti a potřeby handicapovaných žáků.

Spolupráce s partnery kladně ovlivňuje všestranný rozvoj mentálně postižených žáků a podporuje jejich začlenění do běžného života.

Škola je úspěšná ve vytváření bezpečného, podnětného a nestresujícího prostředí pro žáky i pracovníky.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.p@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Plzeňském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Klatovech dne 30. června 2011

Mgr. Jitka Davidová, školní inspektorka

Davidová v. r.

Mgr. Miroslava Siváková, školní inspektorka

Siváková v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Sušici dne 11. července 2011

PaedDr. Richard Smola, ředitel školy

Richard Smola v. r.